

Komentovaný prehľad zaujímavejších floristických nálezov z východného Slovenska IV.

Commented overview of interesting floristic findings from eastern Slovakia IV.

MATEJ DUDÁŠ

Katedra botaniky, Ústav biologických a ekologických vied, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Mánesova 23, 040 01 Košice, dudas.mato@gmail.com

Abstract: The fourth part of the mini-series targeting the territory of eastern Slovakia summarizes findings of 29 vascular plant taxa, of which eighteen are native species and ten alien species (of those two naturalised neophytes, seven casual neophytes and one naturalised archaeophyte). The occurrence of rare species *Oxytropis pilosa* (EN) and *Veronica jacquini* (CR) was confirmed on Mt. Sivec and on the small hill near the village Vinné, respectively. *Hyacinthoides non-scripta* is a new alien recorded for the flora of Slovakia and proposed to be included in the category casual neophyte.

Key words: alien, local flora, mapping, native species, new findings, red list species.

Úvod

Štvrtá časť príspevku nadväzuje na sériu predošlých troch príspevkov autora (Dudáš 2022 a práce tu citované) a prináša ďalšie nové, nepublikované alebo overené výskytové údaje a nálezy z celého územia východného Slovenska z rokov 2022 – 2023. Citované práce a komentáre týkajúce sa jednotlivých druhov, sú uvedené priamo v texte za jednotlivými nálezmi.

Metodika

Metodika príspevku je zhodná s metodikou uvedenou v predošlých článkoch autora (Dudáš 2022 a práce tu citované). Terénne poznámky a presné GPS súradnice sú uložené v súkromnom archíve autora. Herbárové položky, ak boli vyhotovené, sú uložené v herbári Botanickej záhrady Univerzity P. J. Šafárika (akronym KO) a skeny položiek je možné na požiadanie zaslať emailom na prípadné ďalšie štúdium. Nomenklatúra taxónov je zjednotená podľa Zoznamu nižších a vyšších rastlín Slovenska (Marhold et al. 2007). Za názvom taxónu je uvedená kategória ohrozenosti podľa Eliáša et al. (2015) a/alebo kategória nepôvodnosti podľa Medveckej et al. (2012). Názvy lokalít sú podľa mapy VKÚ Harmanec v mierke 1:50 000, doplnené o miestne názvy lokalít alebo geografických bodov (za názvom kopca je v zátvorke uvedený aj údaj o jeho nadmorskej výške), za názvom nasleduje stručný opis lokality, informácia o počte jedincov (alebo veľkosti populácie), nadmorská výška, číslo základného poľa a kvadrantu stredoeurópskeho sieťového mapovania (Niklfeld 1971), GPS súradnica v systéme WGS-84, dátum nálezu, skratka autora nálezu (MD, mená iných autorov sú v plnom znení) a akronym herbárovej zbierky (Thiers 2021+) ak bola odobraná herbárová položka alebo skratka „not.“, ktorá odvoláva na súkromný terénny zápisník autora. Názvy svetových strán sú v skrátenej forme (S – sever, V – východ atď. a ich kombinácie), taktiež kategórie maloplošných chránených území sú uvedené v skrátenej forme (napr. PP – Prírodná pamiatka atď.).

Výsledky a diskusia

Achillea ptarmica flore Pleno, NT: Bukovské vrchy, Runina, okraj vlhkej lúky V od cintorína a S od protipožiarneho jazierka na V okraji obce, desiatky kvitnúcich rastlín, 555 m, 69100a, 49°04'19,16" s. š., 22°24'26,22" v. d., 29. 6. 2022, MD; KO.

Plnokvetá forma predstavuje vo väčšine prípadov pravdepodobne naturalizované rastliny uniknuté z kultúry. Najbližšie lokality tejto formy boli nájdené v Slovenskom rudohorí pri Mníšku nad Hnilcom, v Slovenskom raji pri Stratenej, v Belianskych Tatrách na dvoch lokalitách pri Ždiari, v Spišských vrchoch pri Lendaku a Veľkom Lipníku a v Bukovských vrchoch pri Ruskom (Dudáš et al. 2017).

Adonis aestivalis, LC: Slanské vrchy, Nižný Čaj, okraj poľa na S okraji obce, hojne, 206 m, 7394a, 48°40'3,9" s. š., 21°23'58,8" v. d., 29. 8. 2022, MD; not.

Z územia Slanských vrchov je dokladovaný výskyt iba ojedinele. Zaznamenaný bol pri Nižnej Myšli a Bohdanovciach (Krippelová 1974) a pri Hanušovciach (herbárové položky v herbári MPS zberané Ľ. Dostálom a A. Kollárom). Na okraji poľa rástol veľmi hojne.

Amaranthus albus, nat neo: Rožňava, železničná stanica, koľajisko, vzáčne, 266 m, 7389c, 48°38'9,3" s. š., 20°30'53,2" v. d., 23. 8. 2022, MD & R. Hrivnák, not. – Východoslovenská nížina, Trebišov, železničné priestieštie ŠRT, koľajisko, 100 m, 7396c, 48°38'25,3" s. š., 21°43'44,1" v. d., 29. 8. 2022, MD; not.

Naturalizovaný neofyt, ktorý sa na Slovensku rýchlo rozširuje v teplejších oblastiach vďaka železničnej doprave. V súčasnosti je na území východného Slovenska naturalizovaný hlavne na železničných staniciach (Letz 2016, Májeková et al. 2016). Údaje z Rožňavy a Trebišova rozširujú zoznam železničných staníc, kde bol tento druh zaznamenaný.

Androsace elongata, NT: Slovenský kras, Drienovec, dolina potoka Miglinc, suchá xerotermná lúčka J od Keglevichovej jaskyne, hojne na ploche asi 3 m², 600 m, 7391c, 48°38'37,9" s. š., 20°53'12,8" v. d., 20. 4. 2023, MD; KO.

Napriek tomu, že flóra Slovenského krasu je intenzívne študovaná a monitorovaná, Virók et al. (2016) neuvádza zo Slovenského krasu žiadne údaje.

Bolboschoenus laticarpus: Stredné Pohornádie, Ličartovce, periodická mokrina na okraji poľa J od obce medzi obcou a transformačnou stanicou, masovo, 213 m, 7193b, 48°51'55,4" s. š., 21°15'16,8" v. d., 17. 6. 2022, MD; KO.

Prvý údaj z fytochoriónu Stredné Pohornádie. V oblasti západokarpatskej flóry (*Carpathicum occidentale*) sa vyskytuje veľmi vzáčne a väčšina údajov

vyžaduje recentné overenie (Hroudová et al. 2014). Údaje nie sú známe ani z Košickej kotliny (cf. Sitášová 1996, 1998).

Brunerra macrophylla, cas, neo: Slovenský kras, Hrhov, Hrhovský vodopád, na svahu pri potoku, 2 kvitnúce trsy, 220 m, 7390c, 48°36'27,0" s. š., 20°44'55,1" v. d., 1. 5. 2022, MD; KO.

Príležitostne splnievajúci neofyt. Na Slovensku bol doteraz zaznamenaný v zámockom parku v Rusovciach, na niekoľkých miestach v Bratislave a v Chľabe (Májeková et al. 2021). Z východného Slovenska zatiaľ údaje o splnení chýbajú. Nález v Hrhove predstavuje prvý údaj o naturalizácii druhu v Slovenskom krase (Virók et al. 2016). Nájdené rastliny na svahu pod vodopádom predstavujú pozostatok kultúry. V blízkom okolí boli nájdené naturalizované aj ďalšie druhy ako *Cymbalaria muralis* a *Lunaria annua*.

Cirsium heterophyllum: Slovenský raj, Telgárt, sedlo Besník, okraj smrekového lesa pri lesnej ceste smerom zo sedla na Čuntavu, skupina 25 kvitnúcich rastlín, 1040 m, 7187a, 48°51'38,4" s. š., 22°13'58,9" v. d., 21. 7. 2022, MD; KO.

V Slovenskom raji je známych recentne len 5 lokalít výskytu, pri Pustom Poli a pri Dobšinskej Ľadovej jaskyni (Leskovjanská 2014), pri Stratenej, Telgárte (Vavrinec 2016) a pri Hrabušiciach (Tomášiková 2015). Napriek tomu, že populácia rastie na okraji lesa pri frekventovanom turistickom chodníku (Cesta Hrdínov SNP – červená značka), nepodarilo sa mi v literatúre nájsť údaj, ktorý by odkazoval na túto malú populáciu.

Crepis praemorsa, NT: Šarišská vrchovina, Záhradné, lokalita Sosniny, svetlý borovicový lesík na Z svahu s hlbokými zarastajúcimi eróznymi ryhami, stovky rastlín, 296 – 315 m, 6993b, 49°5'15,1" s. š., 21°17'20,7" v. d., 19. 5. 2022, MD a exkurzia; KO.

Zaujímavý masový výskyt druhu v Šarišskej vrchovine vo svetlom borovicovom lesíku s podrastom teplomilných druhov, napr. *Anemone sylvestris*, *Berberis vulgaris*, *Carex michelii*, *Cypripedium calceolus*, *Geranium sanguineum* a *Melica nutans*.

Dianthus barbatus subsp. *compactus*, VU: Bukovské vrchy, Ulič, Vysoký vrch (486 m), okraj lesnej cesty SVV od vrcholu (zároveň odbočka červeno značeného turistického chodníka z cesty 566 do doliny Uličky – smerom k bunkrom Arpádovej línie), ojedinele (3 kvitnúce jedince), 350 m, 70100d, 48°56'32,5" s. š., 22°26'00,0" v. d., 22. 6. 2022, MD; KO.

Východokarpatsko-balkánsky taxón rastúci na Slovensku iba v Bukovských vrchoch v nadmorských výškach od ca 600 do 1200 m. Najbližšie známe lokality na Havešovej a východne od Uličského Krivého na Prípore a Rožku

predstavujú južnú hranicu rozšírenia na území Slovenska (Kmeťová 2012). Novo objavená lokalita výskytu južne od Uliča predstavuje doposiaľ najjužnejšiu lokalitu na území Slovenska.

Euphorbia maculata, cas, neo: Košická kotlina, Košice, Sever, Botanická záhrada UPJŠ, v škárach betónu pri orchideovom skleníku, desiatky exemplárov, 232 m, 7293c, 48°44'7,85" s. š., 21°14'14,82" v. d., 6. 7. 2023, MD; KO.

Nepôvodný teplomilný druh patriaci do sekcie *Chamaesyce* pôvodom zo subtropických oblastí Severnej Ameriky. Na Slovensku bol zistený výskyt najmä v mestách západného Slovenska (Bratislava, Nitra, Trnava), kde osídľuje prevažne štrbiny medzi dlažobnými kockami a medzery medzi obrubníkmi (Medvecká et al. 2012, Eliáš 2009, Eliáš 2019). Uvedený nález predstavuje pravdepodobne prvý publikovaný údaj z juhovýchodného Slovenska.

Geranium macrorrhizum, cas, neo: Košická kotlina, Košice, Vyšné Opátske, masív Heringeša (331 m), okraj dubového lesa pri záhradkárskej osade, splanené 2 väčšie skupiny, 325 m, 7293d, 48°42'7,9" s. š., 21°17'39,9" v. d., 7. 6. 2023, MD; KO.

Druh pôvodne z južnej Európy, kde rastie na kamenistých a skalnatých svahoch najmä na vápenci. Často sa pestuje ako nenáročná okrasná trvalka s výraznou aromatickou vôňou. Doklady o jeho splanení boli publikované z viacerých Európskych krajín: Rakúska, Nemecka, Fínska, Turecka, Českej republiky, Veľkej Británie a Maďarska. Prvý údaj o splanení na Slovensku pochádza z Bratislavy-Karlovej Vsi (Eliáš et al. 2023) a krátko na to bolo zaznamenané splanenie aj na východnom Slovensku pri Bohdanovciach (Dudáš et al. 2023a). Uvedený nález je tretím v poradí pre naše územie. Populáciu tvoria dve väčšie skupiny s 10 – 20 kvitnúcimi byľami rastúce na okraji dubiny.

Geranium sibiricum, nat, neo: Slanské vrchy, Svinica, lesná cesta medzi kopcami Hrad (425 m) a Vrania hora (511 m), hojne na viacerých miestach, 425 m, 7295c, 48°43'29,1" s. š., 21°29'56,8" v. d., 6. 7. 2023, MD; KO.

Nepôvodný druh, ktorý nenápadne, ale miestami intenzívne osídľuje najmä mestá východného Slovenska, ojedinele aj inde (Dudáš et al. 2023b). Vo fyto geografickom okrese Slanské vrchy bol doposiaľ zistený iba v podhorí pri Hanušovciach nad Topľou (Dostál 1984a), v Kanaši a Zemplinskej Teplici (Dudáš et al. 2023b). Na nájdennej lokalite sa intenzívne rozrastá pozdĺž lesnej cesty na úseku dlhom ca 500 m. Tento druh predstavuje riziko najmä pre synantropné typy biotopov ako sú okraje ciest, mestské parky, železničné násypy a rôzne typy ruderalných biotopov. Doposiaľ nebol zaznamenaný údaj o výskyte v prirodzených typoch biotopov na Slovensku.

Hyacinthoides non-scripta: Zemplínske vrchy, Malá Bara, okraj poľnej cesty J od vrcholu kopca Brezinka (227 m), 1 trs v poraste trnky, spoločenstvo *Prunetum spinosae*, 182 m, 7596c, 48°25'21,8" s. š., 21°44'30,0" v. d., 22. 4. 2023, MD; KO.

Pravdepodobne prvý nález splanených jedincov u nás. V prehľade nepôvodných druhov Slovenska (Medvecká et al. 2012) sa tento druh neuvádza. Hoci sa často pestuje, údaje o splanianí prakticky chýbajú. Navrhujem preto zaradenie do kategórie jeho inváznosti na Slovensku ako neofytný druh lokálne príležitostne splanievajúci (neo, cas).

Hibiscus syriacus, cas, neo: Slanské vrchy, Nižný Čaj, ulica k cintorínu, dvoj až trojročné exempláre splanené pri päte múra, 205 m, 7394a, 48°39'59,2" s. š., 21°23'49,0" v. d., 25. 5. 2023, MD; not. – Košická kotlina, Košice, Juh, Rastislavova 39, dva až štvorročné exempláre splanené v štrbine pri päte bytovky, 203 m, 7293d, 48°42'36,7" s. š., 21°15'23,2" v. d., 4. 9. 2023, MD; not. – Východoslovenská nížina, Kožuchovej, Hlavná ulica v J časti obce, splanené, ca štvorročné jedince v prístennom jarku medzi betónovými kockami, 107 m, 7496a, 48°33'45,8" s. š., 21°43'20,4" v. d., pozorovaný viacero sezón po sebe v rokoch 2021 – 2023, MD; not.

Dekoratívny ker pôvodný z juhovýchodnej Ázie (Medvecká et al. 2012). Údaje o splanianí sú zriedkavé, uvádzaný je z Bratislavy a z Podunajskej nížiny (Májeková et al. 2021). Hoci sa na východnom Slovensku často pestuje, údaje o splanianí chýbajú. Kry vytvárajú veľké množstvá semien, ktoré ľahko klíčia v škárah betónu, medzi obrubníkmi alebo pri päťach múrov.

Lactuca saligna, VU: Slanské vrchy, Chrastné, ulička v obci smerujúca k židovskému cintorínu, vzácne, 250 m, 7294a, 48°47'32,6" s. š., 21°20'46,8" v. d., 24. 5. 2022, MD; not. – Ďurďošík, ruderálna plocha pri diaľnici D1 J od obce, ojedinele, 245 m, 7294d, 48°43'44,8" s. š., 21°25'3,13" v. d., 16. 6. 2022, MD; not. – Bohdanovce, okraj lúky na V od obce, vzácne, 278 m, 7394b, 48°39'14,8" s. š., 21°25'6,8" v. d., 25. 5. 2022, MD; not. – Šarišská vrchovina, Veľký Šariš, Sabinovská ulica, priemyselný areál, okraj cesty v štrku, ojedinele, 265 m, 6993c, 49°02'57,9" s. š., 21°14'44,5" v. d., 10. 6. 2022, MD; not. – Bukovské vrchy, Ubl'a, okraj cesty v centre obce pri obecnom úrade, vzácne, 214 m, 71100a, 48°53'56,3" s. š., 22°23'28,0" v. d., 22. 6. 2022, MD; not. – Slovenské rudohorie, Medzev, Kováčska ulica, prístestia, roztrúsene po celej ulici, 306 m, 7391a, 48°41'52,0" s. š., 20°54'12,4" v. d., 19. 7. 2022, MD; not. – Košická kotlina, Čaňa, okolie cintorína, okraje ciest, chodníkov a múrov, roztrúsene až hojne, 172 m, 7393d, 48°36'35,4" s. š., 21°19'13,3" v. d., 10. 5. 2023, MD; not. – Východoslovenská nížina, Vojčice, cintorín,

roztrúsene, 106 m, 7396a, 48°40'48,8" s. š., 21°42'41,0" v. d., 12. 5. 2023, MD; not. – Vinné, cintorín, roztrúsene, 140 m, 7197d, 48°48'34,6" s. š., 21°57'39,9" v. d., 12. 5. 2023, MD; not. – Nízke Beskydy, Laborecká vrchovina, Rošovce, dolina potoka Hlinica (SV od obce), lokalita Pod môstkami, okraj poľnej cesty pri skladiisku dreva, ojedinele, 368 m, 6797a, 49°15'2,5" s. š., 21°51'38,7" v. d., 29. 6. 2023, MD; not. – Habura, v strede obce pri hlavnej ceste, hojne, 385 m, 6697c, 49°19'22,7" s. š., 21°51'56,0" v. d., 30. 6. 2023, MD; KO.

Nové nálezy dokladujú postupné šírenie sa druhu na sever a prienik do karpatských dolín a kotlín.

Lathyrus hirsutus, NT: Nízke Beskydy, Laborecká vrchovina, Oľšinkov, lokalita Jama V od obce, kosená lúka, viacero rastlín, 481 m, 6798c, 49°11'59,7" s. š., 22°2'39,8" v. d., 24. 7. 2023, MD; KO.

Rozšírenie druhu na Slovensku bolo spracované pred viac ako troma dekadami (Chrtková 1988a), v súčasnosti neposkytuje dostatočne aktuálne informácie, najmä čo sa týka územia východného Slovenska odkiaľ chýbajú údaje o rozšírení. Druh je rozšírený v juhozápadnej a južnej časti Slovenska, kde rastie na stepných lúčach, okrajoch svetlých dubín a na krovinatých stráňach. Na východnom Slovensku bol zistený výskyt na Východoslovenskej nížine pri Borši, Kline nad Bodrogom, Somotore a Viničkách, kde rastie prevažne na kosených stepných lúčach a násype železničnej trate (Mártonfi 2014). V Šarišskej vrchovine bol zistený výskyt na kosenej lúke pri Veľkom Šariši (Dudáš et al. 2023a). Štúdiom herbárových položiek a ďalším terénnym výskumom sa iste zistí rad ďalších lokalít.

Lunaria annua, cas, neo: Slovenský kras, Hrhov, Hrhovský vodopád, na svahu pri potoku, 17 kvitnúcich rastlín, 220 m, 7390c, 48°36'27,0" s. š., 20°44'55,1" v. d., 1. 5. 2022, MD; KO.

Prvý údaj o splanení druhu pre flóru Slovenského krasu. Jediný údaj pochádza z maďarskej strany z obce Jósfaő (Virók et al. 2016). Nájdená populácia predstavuje pozostatok kultúry, ktorý sa na lokalite udržiava bez pomoci človeka.

Narcissus poeticus, cas, neo: Zemplínske vrchy, Malá Bara, okraj poľnej cesty J od vrcholu kopca Brezinka (227 m), 2 trsy, 182 m, 7596c, 48°25'21,8" s. š., 21°44'30,0" v. d., 22. 4. 2023, MD; KO. – Košická kotlina, Čaňa, cintorín, splanené, 172 m, 7393d, 48°36'35,4" s. š., 21°19'13,3" v. d., 10. 5. 2023, MD; not. – Východoslovenská nížina, Pavlovce nad Uhom, cintorín, splanené, 105 m, 7398c, 48°37'0,8" s. š., 22°4'20,0" v. d., 10. 5. 2023, MD; not. – Veľké Kapušany, cintorín, splanené, 109 m, 7498a, 48°33'32,1" s. š., 22°4'30,6" v. d., 19. 5. 2021, MD & J. Májeková; not. – Slanské vrchy, Kapušany, cintorín,

splanené, 289 m, 6993d, 49°2'31,3" s. š., 21°19'40,3" v. d., 12. 5. 2023, MD; not. – Vihorlat, Kamenica nad Cirochou, cintorín, splanené, 210 m, 7098c, 48°55'44,2" s. š., 22°0'2,2" v. d., 19. 5. 2023, MD; not. – Bukovské vrchy, Stakčín, cintorín, splanené, 260 m, 6999c, 49°0'10,7" s. š., 22°13'20,9" v. d., 19. 5. 2023, MD; not. – Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Zborov, cintorín, splanené, 337 m, 6693b, 49°22'07,0" s. š., 21°18'52,8" v. d., 19. 5. 2023, MD; not.

Oblúbená trvalka, ktorá bežne splanieva. Publikovaných údajov je však málo.

Origanum vulgare subsp. *prismaticum*: Šarišská vrchovina, Veľký Šariš, dolina Paťovského potoka, J orientované svahy s teplomilnou vegetáciou, okraj krovín, 2 trsy, 300 m, 6992d, 49°02'51,4" s. š., 21°09'52,0" v. d. ± 50 m, MD; not. – Slanské vrchy, Bohdanovce, lúka pri ceste 552 smerom na Rákoš, ojedinele, 310 m, 7394c, 48°38'48,5" s. š., 21°25'14,8" v. d., 21. 9. 2022, MD; not.

Doplňok k recentným údajom z východného Slovenska a zároveň druhý údaj pre flóru Slanských vrchov (Dudáš 2022).

Oxytropis pilosa, EN: Stredné Pohornádie, Košické Hámre, Sivec (781 m), vrcholový skalnatý vápencový hrebeň, 5 skupín, 765-775 m, 7192d, 48°50'56,2" s. š., 21°5'59,2" v. d., 31. 5. 2023, MD; KO.

Rozšírenie na Slovensku nie je dokonale známe, vyskytuje sa vzácné na juhozápadnom Slovensku v Podunajskej nížine a v Ipeľsko-rimavskej brázde. Na východnom Slovensku bol zistený iba pri Gánovciach a Švábovciach na Spiši a na vrchu Sivec nad Košickými Hámrami (Chrtková 1988b). Uvedený údaj predstavuje overenie tunajšej populácie, ktorá tu rastie na úzkom a strmo exponovanom skalnatom vápencovom chrbte, kde prežíva v piatich skupinách. V minulosti ho tu zbieral aj V. Mikoláš (1999, KO).

Pilosella auriculoides: Slanské vrchy, Trstené pri Hornáde, lokalita Rigovy (V od obce), lúka, vzácné, 312 m, 7494a, 48°34'16,1" s. š., 21°22'19,8" v. d., 21. 6. 2021, MD; BRNU, det. O. Rotreklová.

Rozšírenie chlpánika uškátého na Slovensku nebolo doposiaľ študované, a jeho rozšírenie nie je presne známe.

Pilosella brachiata: Slanské vrchy, Kanaš, kóta 375, okraj lúky, J. exp., jedna menšia skupina, desiatky jedincov, 334 m, 6993a, 49°3'24,9" s. š., 21°13'20,5" v. d., 27. 5. 2022, MD; KO.

Doplňok k už publikovaným nálezom (Krahulcová & Krahulec 2020, Dudáš 2022).

Sclerochloa dura: Slovenský kras, Zádielské Dvorníky, poľná cesta na V svahu PP Zemné Hradisko, viacero trsov, 230 m, 7390d, 48°36'16,5"

s. š., 20°49'3,1" v. d., 10. 5. 2022, MD; not. – Košická kotlina, Valaliky, poľná cesta J od obce, roztrúsené, 186 m, 7393d, 48°36'48,7" s. š., 21°16'48,1" v. d., 5. 5. 2022, MD; KO. – Východoslovenská nížina, Vinné, pricestia a okraje ciest na Hlavnej ulici a ulici Na jazero, roztrúsené, 120-150 m, 7197d, 13. 5. 2022, MD; not. – Slanské vrchy, Bohdanovce, poľná cesta medzi pasienkami V od obce za železničnou traťou, desiatky trsov, 285 m, 7394b, 48°39'13,7" s. š., 21°25'9,8" v. d., 1. 6. 2022, MD; not.

Ďalšie doplnky k už publikovaným nálezom (Dudáš et al. 2019, Dudáš 2021).

Selaginella selaginoides: Slovenský raj, Dobšiná, vrch Strmá prť (1199 m), sedlo na S svahu, okraj lesa, desiatky jedincov v machu, 1145 m, 7187b, 48°51'09,5" s. š., 20°16'18,6" v. d., 21. 7. 2022, MD; KO.

Doplnok k publikovaným lokalitám (Leskovjanská 2014). Najbližšie bol zaznamenaný výskyt v Samelovej doline južne od Stratenej.

Telekia speciosa: Bukovské vrchy, Uličské Krivé, okraje lesnej cesty medzi vrchmi Bablička (405 m) a Hukov (462 m), ľavý svah nad Mikošovým potokom a zároveň červeno značený turistický chodník, 1 exemplár, 449 m, 70100b, 48°57'55,6" s. š., 22°27'17,2" v. d., 22. 6. 2022, MD; not. – tiež desiatky exemplárov na pravom svahu nad potokom Rožok, 471 m, 70100b, 48°58'15,0" s. š., 22°27'8,2" v. d., 22. 6. 2022, MD; not.

Nové údaje z južného okraja Bukovských vrchov (Hadač & Terray 1991).

Tribulus terrestris, nat, arch: Východoslovenská nížina, Borša, železničné pricestie pri zastávke vlaku, 2 kvitnúce jedince v poraste *Portulaca oleracea*, 100 m, 7696a, 48°23'38,56" s. š., 21°42'29,14" v. d., 25. 7. 2022, MD; KO.

V poradí piata známa lokalita výskytu na Východoslovenskej nížine (Dudáš 2021). Táto lokalita ukazuje postupné šírenie tohto druhu železničnou cestou nielen na juhovýchodnom ale napríklad aj na juhozápadnom Slovensku (cf. Májeková et al. 2014).

Veronica jacquinii, CR: Vihorlat, Vinné, rekreačné stredisko Hôrka, nízky pahorok s xerothermnou vegetáciou nad Rybárskou kolibou, 1 skupinka s ca desiatimi kvitnúcimi byľami, 136 m, 7297b, 48°47'44,96" s. š., 21°58'25,11" v. d., 20. 5. 2022, MD, M. Pariláková & D. Kerbčárová; KO.

Overenie výskytu, ktorý publikoval Dostál (1984b) z pahorku nad Rybárskou kolibou na brehoch Zemplínskej Šíravy, kde rastie tento vzácny druh spolu s viacerými zaujímavými teplomilnými druhmi ako *Ranunculus illyricus*, *Saxifraga bulbifera*, *Thymus pannonicus* a *Verbascum phoeniceum*. Na území Slovenska rastie vzácne len na východnom Slovensku v málopočetných po-

puláciách v pohorí Vihorlat a v Zemplínskych vrchoch (Peniašteková 1997, Dudáš 2022).

Vinca major, cas, neo: Nízke Beskydy, Ondavská vrchovina, Stropkov, roh Mlynskej a Hrnčiarskej ulice, desiatky jedincov splanené pri šachte, 193 m, 6895b, 49°11'58,8" s. š., 21°39'3,8" v. d., 14. 5. 2023, MD; KO.

Príležitostne splanievajúci neofyt pôvodom z Mediteránnej oblasti (Medvecká et al. 2012). Ojedinelé nálezy boli zaznamenané v Malých Karpatoch (Hajdúk 1975), Strážovských vrchoch (Dudáš et al. 2020) a na Branisku (Dudáš et al. 2022). V centre Stropkova sa hojne pestuje na viacerých miestach a je tu predpoklad nájdenia ďalších splanených populácií.

Viola mirabilis: Šarišská vrchovina, Veľký Šariš, Šarišská hora (420 m), širšie okolie lesnatého vrcholu, ojedinele, 380 m, 6993a, 49°03'17,5" s. š., 21°12'18,6" v. d., 10. 6. 2022, MD; KO.

Na severovýchodnom Slovensku vzácný druh, najbližšie známe lokality sú pri Prešove, Hanušovciach nad Topľou a Demjate (Mereďa et al. 2008).

Záver

Príspevok prináša zoznam komentovaných nálezov k 29 taxónom, z tohto počtu je 18 autochtónnych druhov, z nich tri patria do kategórie ohrozenosti NT (*Androsace elongata*, *Crepis praemorsa*, *Lathyrus hirsutus*), jeden LC (*Adonis aestivalis*), dva VU (*Dianthus barbatus* subsp. *compactus*, *Lactuca saligna*), jeden EN (*Oxytropis pilosa*) a jeden CR (*Veronica jacquinii*). Zaznamenal som 10 alochtónnych druhov, spomedzi ktorých sú dva naturalizované neofyty (*Amaranthus albus*, *Geranium sibiricum*), sedem príležitostne splaňujúcich neofytov (*Brunerra macrophylla*, *Euphorbia maculata*, *Geranium macrorrhizum*, *Hibiscus syriacus*, *Lunaria annua*, *Narcissus poeticus*, *Vinca major*) a jeden naturalizovaný archeofyt (*Tribulus terrestris*). Za významné nálezy možno považovať overenie populácie druhu *Oxytropis pilosa*, ktorý rastie v piatich menších skupinkách vo vrcholových partiách Sivca a malú mikropopuláciu *Veronica jacquinii* tvorenú asi piatimi jedincami na pahorku pri Zemplínskej Širave. Z nepôvodných druhov je zaujímavejší nález druhu *Geranium sibiricum*, ktorý postupne osídľuje okraje lesnej cesty vedúcej hlbšie do lesov Slanských vrchov, a taktiež v poradí štvrtý nález splaneného druhu *Vinca major* pre územie Slovenska. Nepochybne zaujímavý je aj prvý nález druhu *Hyacinthoides non-scripta* mimo kultúry, ktorý je obľúbenou okrasnou rastlinou pestovanou v predzáhradkách, avšak doposiaľ pravdepodobne iba unikál botanickej pozornosti.

Pod'akovanie

Práca bola čiastočne financovaná z projektu VEGA 2/0108/21. Za určenie položky *Pilosella auriculoides* ďakujem O. Rotreklovej (Brno, Česká republika). Veľká vďaka patrí aj dvom recenzentom za ich podnetné pripomienky a najmä bystré oči, ktoré zachytili veľa preklepov a drobných kozmetických detailov.

Literatúra

- Chrtková, A. 1988a. *Lathyrus* L. Hrachor. In Bertová, L. (ed.), Flóra Slovenska IV/4. Veda, Bratislava. p. 201–238.
- Chrtková, A. 1988b. *Oxytropis* DC. Ostropysk. In Bertová, L. (ed.), Flóra Slovenska IV/4. Veda, Bratislava. p. 133–144.
- Dostál, E. 1984a. K výskytu niektorých adventívnych druhov flóry východného Slovenska. Zborn. Východoslov. Múz. v Košiciach, Ser. AB 25: 25–33.
- Dostál, E. 1984b. Dva pozoruhodné botanické nálezy na andezitoch východného Slovenska. Zborn. Východoslov. Múz. v Košiciach, Ser. AB 25: 151–156.
- Dudáš, M. 2021. Komentovaný prehľad zaujímavejších floristických nálezov z východného Slovenska II. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 43: 75–89.
- Dudáš, M. 2022. Komentovaný prehľad zaujímavejších floristických nálezov z východného Slovenska III. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 44: 31–44.
- Dudáš, M., Danihelka, J. & Eliáš, P. jun. 2017. *Achillea ptarmica* (Asteraceae), a scarce and less known species of the Slovak flora. Thaiszia – J. Bot. 27: 95–109.
- Dudáš, M., Eliáš, P. jun. & Petrovičová, S. 2019. Distribution of spring ephemeral grass *Sclerochloa dura* in Slovakia. Botanica 25: 3–15.
- Dudáš, M. (ed.), Eliáš, P., Eliáš, P. jun., Górecki, A., Hrivnák, M., Hrivnák, R., Malovcová-Staničková, M., Marcinčinová, M. & Pliszko, A. 2020. New floristic records from Central Europe 6 (reports 81–98). Thaiszia – J. Bot. 30: 209–220.
- Dudáš, M. (ed.), Király, G., Kobiv, Y. & Pliszko, A. 2022. New floristic records from Central Europe 9 (reports 122–133). Thaiszia – J. Bot. 32: 81–90.
- Dudáš, M. (ed.), Eliáš, P. Jr., Hrivnák, R., Jarolímek, I., Király, A., Király, G., Kobiv, Y., Kotlárová, N., Slabejová, D. & Taraška, V. 2023a. New floristic records from Central Europe 11 (reports 149–163). Thaiszia – J. Bot. 33: 93–104.
- Dudáš, M., Májeková, J. & Slezák, M. 2023b. The distribution of alien species *Geranium sibiricum* in Slovakia. Bot. Serb. 47: 251–258.
- Eliáš, P. jun., Dítě, D., Kliment, J., Hrivnák, R. & Feráková, V. 2015. Red list of ferns and flowering plants of Slovakia, 5th edition (October 2014). Biologia (Bratislava) 70: 218–228.
- Eliáš, P. jun. 2009. First record of *Euphorbia maculata* L. (Euphorbiaceae) in Slovakia. Thaiszia – J. Bot. 19: 21–25.
- Eliáš, P. st. 2019. Spoločenstvo s *Euphorbia maculata* a *E. prostrata* na Slovensku a poznámky k ich syntaxonomickej klasifikácii v strednej Európe. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 41: 77–88.
- Eliáš, P. Jr., Májeková, J., Hegedúšová, K., Dudáš, M., Letz, D. R., Mered'a, P. Jr., Bakay, L., Čejka, T., Dítě, D., Dítě, Z., Ďurišová, L., Gregorek, R., Király, G., Mártonfióvá, L., Mártonfi, P., Spanyol, F., Svitková, I. & Hrivnák, R. 2023. New alien vascular plants of Slovakia: records from 2008–2021. – Bioinvasions Rec. 12: 1–30.
- Hadač, E. & Terray, J. a kol. 1991. Kvetena Bukovských vrchov. Príroda, Bratislava. 180 pp.

- Hajdúk, J. 1975. *Vinca major* L. na úpätí Malých Karpat pri Modre. Zprávy Českoslov. Bot. Společn. 10: 39–40.
- Hroudová, Z., Hrivnák, R., Zákravský, P. & Marhold, K. 2014. Klíč k určování druhů rodu *Bolboschoenus* (Cyperaceae) a jejich výskyt na Slovensku. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 36: 187–204.
- Kmeťová, E. 2012. 31. *Dianthus* L. Klinček. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/3. Veda, Bratislava, p. 549–655.
- Kraľulcová, A. & Kraľulec, F. 2020. Ploidy level and breeding system in some populations of *Pilosella* (Asteraceae) in eastern and southern Slovakia. Thaiszia – J. Bot. 30: 37–58.
- Krippelová, T. 1974. Rozšírenie synantropných rastlín v Košickej kotline. Acta Inst. Bot. Acad. Sci. Slov., tax. geobot. ser. A2. 340 pp.
- Leskovjanská, A. 2014. Flóra Národného parku Slovenský Raj. Scopusium. Spišská Nová Ves.
- Letz, D. R. 2016. 3. *Amaranthus* L. Láskavec. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/4. Veda, Bratislava. p. 43–130.
- Marhold, K., Mártonfi, P., Mered'a, P. jun. & Mráz, P. (eds) 2007. Chromosome number survey of the ferns and flowering plants of Slovakia. Veda, Bratislava. 650 pp.
- Májeková, J., Letz, D. R., Slezák, M., Zaliberová, M. & Hrivnák, R. 2014. Rare and threatened vascular plants of the railways in Slovakia. Biodivers. Res. Conserv. 35: 75–85.
- Májeková, J., Jehlík, V. & Zaliberová, M. 2016. Railway stations vs. thermophilous species (example from Eastern Slovakia). Thaiszia – J. Bot. 26:173–188.
- Májeková, J., Letz, D. R. & Mered'a, P. ml. 2021. Zaujímavější nálezy cievnatých rastlín na území Bratislavy. Časť 1. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 43: 21–73.
- Mártonfi, P. (ed.) 2014. Flóra okolia Trebišova. Zborník výsledkov 48. Floristického kurzu SBS a ČBS v Trebišove, 5. – 11. 7. 2009. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 36, Suppl. 1.
- Medvecká, J., Kliment, J., Májeková, J., Halada, E., Zaliberová, M., Gojdičová, E., Feráková, V. & Jarolímek, I. 2012. Inventory of the alien flora of Slovakia. Preslia 84: 257–309.
- Mered'a, P. jun., Mártonfi, P., Hodálová, I., Šipošová, H. & Danihelka, J. 2008. 1. *Viola* L. Fialka. In Goliašová, K. & Šipošová, H. (eds), Flóra Slovenska VI/1. Veda, Bratislava. p. 81–190.
- Niklfeld, H. 1971. Bericht über die Kartierung der Flora Mitteleuropas. Taxon 20: 545–571.
- Peniašteková, M. 1997. 15. *Veronica* L. Veronika. In Goliašová, K. (ed.), Flóra Slovenska V/2. Veda, Bratislava. p. 137–263.
- Sitášová, E. 1996. Vegetačné pomery Perínsko-chymských rybníkov. Nat. Carpat. 37: 69–84.
- Sitášová, E. 1998. Nálezisko bublinatky obyčajnej (*Utricularia vulgaris* L.) pri Vyšnom Lánci. Nat. Carpat. 39: 297–298.
- Thiers, B. 2021+ [continuously updated]. Index Herbariorum: a global directory of public herbaria and associated staff. New York Botanical Garden's Virtual Herbarium.
- Tomášiková, D. 2015. *Cirsium heterophyllum* (pichliač rôznolistý). <https://fotonet.sk/?id-p=119204&page=1>, photo ID 119204, cit. 21. 9. 2023.
- Vavrinec, M. 2016. Geografické rozšírenie druhov rodu *Cirsium* na Slovensku. Bakalárska práca, msc., depon in Ústav Botaniky a Zoológie PríF Masarykova Univerzita, Brno.
- Virók, V., Farkas, R., Farkas, T., Šuvada, R. & Vojtkó, A. 2016. Flóra Gemersko-turnianskeho krasu. Enumerácia. Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Jósfa.

Došlo 21. 9. 2023
Prijaté 14. 11. 2023